

## تدوین درس نامه اخلاق داروسازی

مجری: دکتر پونه سالاری

گروه: فلسفه، اخلاق پزشکی و علوم زیستی

سال شروع: ۱۳۹۱

سال پایان: ۱۳۹۳

### چکیده

#### مقدمه

از حدود کمتر از ۱۰ سال پیش درس اخلاق داروسازی به عنوان یکی از دروس مصوب شورای عالی برنامه ریزی جهت دانشجویان دکترای حرفه‌ای داروسازی تدریس می‌شود. این در حالی است که امروزه و بر مبنای تغییرات اساسی که حدود وظایف و مسئولیت‌های داروسازان در ۱-۲ دهه اخیر ایجاد شده است اهمیت فراگیری دانش اخلاق در داروسازی صدچندان شده است. به طور کلی داروسازان از یک سو اعضای تیم درمان به شمار می‌روند و در زمره ارائه‌کنندگان خدمات سلامت به شمار می‌روند و از سوی دیگر به جهت فروش دارو در داروخانه به نوعی با تجارت سروکار دارند؛ لذا از این حیث نیز حرفه داروسازی به دلیل تقابل ارائه خدمات و تجارت از نظر اخلاقی بسیار آسیب‌پذیر بوده و چالش‌های اخلاقی جدی در این زمینه مطرح می‌شود.

آموزش درس اخلاق داروسازی بر اساس سرفصل‌های مصوب درسی یک واحدی تحت عنوان اخلاق در داروسازی تدریس می‌شود که با توجه به توسعه وظایف و مسئولیت‌های داروسازان در مقام عمل کفایت لازم را ندارد و لازم است که درس‌نامه جدیدی بر مبنای نیاز داروسازان تهیه و تدوین شود. به این منظور اقدامات زیر به عنوان مراحل مختلف تدوین درس‌نامه انجام شده است

### روش‌شناسی

ابتدا بر مبنای پژوهش نیازسنجی که سال قبل از این در خصوص عناوین مورد نیاز دانشجویان پزشکی در درس اخلاق پزشکی صورت گرفته بود اولویت‌های آموزشی اخلاق در پزشکی مشخص شد. در گام دوم درس‌نامه‌های اخلاق داروسازی داخلی و خارجی بررسی شدند و عناوین مورد نظر از آن‌ها استخراج شدند. بر این اساس پرسشنامه‌ای حاوی ۲۳ عنوان جهت تدوین درس‌نامه اخلاق داروسازی تهیه شد. جهت پاسخ‌دهی به پرسشنامه مذکور از مقیاس لیکرت ۵ تایی استفاده شد. در خصوص پرسشنامه مورد نظر از ۴ نفر از متخصصین اخلاق پزشکی کشور نظرسنجی شد و پس از انجام اصلاحات پیشنهادی و تأیید اساتید به منظور دریافت نظرات اساتید مدرس اخلاق پزشکی در دوره پزشکی عمومی و داروسازی عمومی خدمت اساتید (۱۰ نفر) ارسال شد. علاوه بر نظرات این اساتید از داروسازان عمومی شرکت‌کننده در کارگاه‌های بازآموزی نیز نظرخواهی شد. بر این اساس ۲۴ پرسشنامه پر شده با ۶۵ درصد  $RR =$  به دست آمد. پس از ورود اطلاعات آنالیز آن با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ انجام شد.

### یافته‌ها

۲۳ عنوان درسی انتخاب شده بود و از افراد درخواست شد که به مهم‌ترین موضوع نمره ۵ و به کمترین اهمیت نمره ۱ بدهند و به‌علاوه اگر عنوان مهم دیگری مدنظر دارند مطرح کنند که به‌این ترتیب یک عنوان دیگر به عناوین اضافه شد.

بدین ترتیب از ۲۳ عنوان ۱۲ عنوان نمره ۴ و بالاتر را کسب کردند و بقیه عناوین هم نمره ۳ و بالاتر را کسب کردند. پس از تعیین عناوین اقدام به تبیین اهداف خاص در هر یک از عناوین و سرفصل‌های انتخابی شد. درنهایت اقدام به تدوین متن درس‌نامه با استفاده از منابع و کتب داخلی و خارجی شد. با توجه به اهمیت موضوعات مختلف و میزان اطلاعات لازم در خصوص آن‌ها در دوره داروسازی بعضی عناوین در بعضی دیگر ادغام شد که بر این اساس متن درس‌نامه برای ۲۰ عنوان تدوین شد.

### **بحث و نتیجه‌گیری**

اخلاق حرفه‌ای حرفه‌مندان را موظف می‌کند که از حقوق، وظایف و سیستم قانون‌گذاری حرفه خود مطلع بوده و آن را در عملکرد روزانه خود مدنظر قرار دهند.

**کلیدواژه:** درس‌نامه، اخلاق داروسازی، اخلاق حرفه‌ای، نیازسنجی، بیمار.